

Mál nr. 187/2023**Nafn málskotsaðila (M)****Nafn varnaraðila: V****Heiti váttryggingar: Ábyrgðartrygging ökutækis.****Skráningarnúmer ökutækis (X)****Fjárhæð tjóns.****Gögn.**

1. Málskot móttakið 25. maí 2023, ásamt fylgiskjölum.
2. Bréf V dags. 14. júní 2023, ásamt fylgigögnum.
3. Athugasemdir M við bréf V dags. 20. júní 2023 ásamt mynd af reikningi með áritun um greiðslu.
4. Athugasemdir V við bréf M dags. 28. júní 2023.

Málsatvik.

Í gögnum málsins kemur fram að bifreiðinni X var ekið á bifreið í eigu M hinn 27. september 2022. V viðurkenndi í kjölfar þessa bótarétt M að fullu úr lögboðinni ábyrgðartryggingu bifreiðar X með sms-skilaboðum til M hinn 4. október 2022 og bent á að fara með bifreið sína í viðgerð á viðurkennt verkstæði vísar um það til samstarfsaðila V samkvæmt lista á tiltekinni vefslóð. Eftir það fór M með bifreið sína í skoðun hjá tilteknu bílaverkstæði (hér eftir nefnt B) sem hafi síðan framkvæmt viðgerð og kveðst M hafa greitt fyrir viðgerðina kr. 148.948 kr. skv. reikningi dags. 23. nóvember 2022.

M vísar til þess í málskoti að V hafi fyrir málskotið hafnað beiðni M um samþykki V á því að ágreiningur um fjárhæð færi til úrlausnar úrskurðarnefndar í váttryggingamálum. Í málskoti vísar M til ákvæða samþykktar úrskurðarnefndar í váttryggingamálum um rétt neytenda til að fá úrskurð nefndarinnar um ágreining sem varðar fjárhæðir, sbr. 3. mgr. 3. gr. samþykktanna, auk þess sem vísað er til laga nr. 81/2019 um úrskurðaraðila á sviði neytendamála. Verður umfjöllun M hvað þetta varðar ekki skilin öðruvísi en að M vilji með því sýna fram á að ágreiningur hans við V falli undir starfssvið nefndarinnar. Í bréfi V dags. 14. júní 2023 kemur ekkert fram um að V samþykki ekki að ágreiningur M og V fari fyrir nefndina heldur er eingöngu fjallað efnislega um ágreininginn og verður að túlka það sem samþykki V, sbr. orðalag 3. mgr. 3. gr. samþykktar fyrir nefndina og telur nefndin því unnt að taka til úrlausnar ágreining um greiðslu bóta til M.

M krefst þess að fá tjón sitt bætt með greiðslu kr. 148.948 kr., en tjón hennar sé sannað með greiðslu reiknings útg. 23. nóvember 2022 frá bifreiðaverkstæðinu B vegna viðgerðar tjónsins. M bendir á 1. mgr. 4. gr. laga nr. 30/2019 um ökutækjatrýggingar máli sínu til stuðnings um að eigandi ökutækis skuli bæta tjón sem hlýst af notkun þess sem og ákvæði 5. gr. laganna varðandi sömu skyldu vegna tjóns sem verður af árekstri tveggja ökutækja. Einnig vísar M til 1. mgr. 6. gr. laganna um fébótaskyldu eiganda og 1. mgr. 8. gr. um ábyrgðartryggingu ökutækja sem og greiðsluskyldu váttryggingafélags gagnvart tjónþola, sbr. 1. mgr. 19. gr. laganna. M vísar auk þess til meginreglu skaðabótaréttar um að fjárhæð bóta skuli nema raunverulegu tjóni og það tjón M sé sá kostnaður sem hún greiddi vegna viðgerðar á bifreið sinni. M vísar auk þessa til þess að þó V hafi gert samninga við verkstæði um kostnað vegna bifreiðaviðgerða geti verðmyndun í slíkum samningum ekki haggað þeirri byrði sem hvíli á V um að sína fram á að kostnaður við viðgerð á bifreið M hafi ekki falið í sér raunverulegt tjón.

V bendir á að bifreiðaverkstæðið B sé ekki með CABAS-samning við V og þegar ljóst var að samningar myndu ekki nást milli B og V hafi V upplýst B „... um það að *tjónþolum væri frjálst að leita til verkstæðis án samnings með viðgerðir sem greiða á úr ábyrgðartryggingu ökutækis sem váttryggt hjá félaginu.*“ Einnig bendir V á að það hafi lagt ríka áherslu á að upplýsa B um stöðu tjónþola í þeim tilvikum þannig að B hafi verið upplýst um að „...*tjónþoli þurfi að sanna tjón sitt og geta lagt fram fullnægjandi gögn þar um, s.s. ítarlegt tjónamat, myndir af verkferli, reikninga fyrir viðgerð, kvittun fyrir greiðslu og undirnotur vegna efniskaupa.*“ V myndi síðan leggja sjálfstætt mat á viðgerð á grundvelli þeirra gagna og greiða bætur í samræmi við meðaltaxta CABAS verkstæða á viðkomandi starfsvæði. V telur sig einnig hafa upplýst B um tjónstakmörkunarskyldu tjónþola og þannig að tjónþoli gæti ekki ákveðið að leita til verkstæðis sem honum sé kunnugt um að rukki hærra tímagjald en venjubundið sé á því svæði sem viðgerð fer fram á. Þannig telur V að það hvíli sú skylda á B að upplýsa þá viðskiptavini sem leita til B með viðgerðir á tjónþónsuppgjörsmiðstöðlum um þetta í samræmi við leiðbeiningarskyldu seljanda þjónustu, sbr. 6. gr. laga um þjónustukaup nr. 42/2000.

V telur ósannað að M hafi greitt reikning til B vegna viðgerðar á bifreið sinni og þannig sé tjón hennar ósannað. Í öðru lagi telur V að samkvæmt meginreglum skaðabótaréttar hvíli sú skylda á M sem tjónþola að takmarka tjón sitt og leita á verkstæði sem rukki einingaverð sem sé í samræmi við það sem „eðlilegt og venjulegt“ sé á því svæði sem verkstæði sem hún leitaði á sé staðsett. Þannig sé reikningur frá B um 25% hærri en m.v. meðaltaxta og M hafi borið að takmarka tjón sitt um það. Einnig bendir V á að M hafi verið meðvituð um að V myndi að hámarki greiða bætur í samræmi við meðaltaxta CABAS-verkstæða á viðkomandi starfssvæði, en fjöldi slíkra verkstæða séu nálægt B og því auðvelt fyrir M að takmarka tjón sitt.

Í viðbótarathugasemdum M kemur fram að útgefinn reikningur B til M varðandi kostnað við viðgerð á bifreið hans sýni raunverulegan viðgerðarkostnað og þar með það tjón sem M mátti gera ráð fyrir að væri eðlilegur viðgerðarkostnaður. M telur sig ekki hafa verið með nokkrum hætti skuldbundin til að leita viðgerðarþjónustu hjá öðrum viðgerðaraðila og ekki skipti máli hvaða samninga V geri við slíka aðila. M bendir á að hún sem einstaklingur og almennur neytandi hafi ekki haft þekkingu á hvernig vátryggingafélög og viðgerðaraðilar hafi hagað sinnis samningagerð. Einnig vísar M til umfjöllunar á bls. 6 í ákvörðun Samkeppniseftirlitsins nr. 1/2015 þar sem fjallað sé um undanþágu vegna starfrækslu CABAS-tjónamatskerfis. Þar komi fram að samstarf um kerfið eigi ekki að ná til verðs og hamli ekki samkeppni milli verkstæða. Auk þessa telur M að þó fjöldi verkstæða hafi verið staðsettur á svipuðum slóðum og B hafi M ekki getað gert sér grein fyrir verðum á svæðinu þegar hún leitaði til B. M telur sig því engan veginn bundna af samningum eða samningsleysi V við bifreiðaverkstæði.

Í viðbótarathugasemdum V er bent á að V telur að stimpill og áritun á reikning feli ekki í sér sönnun á greiðslu reikningsins, hann sé rafrænn og M hafi ekki sýnt fram á kvittun fyrir greiðslu reikningsins. Einnig áréttar V að rík upplýsingaskylda hvíli á B um stöðu tjónþola og í athugasemdum M sé því ekki mótmælt að B hafi upplýst M um stöðu mála. Þannig leggur V til grundvallar að M hafi verið upplýst um þau atriði og þannig borið að takmarka tjón sitt. Einnig vísar V til þess að efni ákvörðunar Samkeppniseftirlitsins nr. 1/2015 hafi ekkert með efni ágreinings M og V að gera heldur snúist hann um sönnun tjónþola á umfangi tjóns síns og tjónstakmörkunarskyldu.

Álit.

Í málinu hverfist ágreiningur aðila um hvort M hafi sýnt fram á að hún hafi orðið fyrir tjóni að fjárhæð kr. 148.948 kr. vegna viðgerðar á bifreið hans eftir árekstur við bifreiðina X hinn 27. september 2022. Af því sem kemur fram í gögnum málsins verður ekki annað ráðið en að ágreiningslaust sé hvers eðlis það tjón sem varð á bifreið M í árekstrinum sé en ágreiningur sé um hvaða fjárhæð sé hægt að leggja til grundvallar sem tjón í skilningi skaðabótaréttar. Einnig verður ekki annað séð en að ágreiningslaust sé að sök á árekstri milli bifreiðanna X og bifreiðar M liggja hjá ökumanni bifreiðar X og að bótaskylda hafi verið viðurkennd að fullu úr ábyrgðartryggingu bifreiðar X hjá V vegna tjónsatviksins.

M hefur framvísað reikningi frá bifreiðaverkstæðinu B til sönnunar þess tjóns sem hún telur sig hafa orðið fyrir og á reikningnum er kvittað fyrir greiðslu hans af hálfu B. Ekki verður annað ráðið af þeim reikningi en að gert hafi verið við þær skemmdir sem sannanlega urðu við árekstur bifreiðar M við X hinn 21. febrúar 2022. Ágreiningur er hins vegar um fjárhæð bóta þar sem V telur að þær fjárhæðir sem B hafi lagt til grundvallar reikningi til M séu ekki í samræmi við meðalverð verkstæða á tilteknu svæði.

Ekki verður ekki séð af gögnum málsins að V hafi upplýst M um að mat V á tjóni bifreiðar M hafi verið bundið við tiltekna fjárhæð þegar tilkynning um bótaskyldu var send til M hinn 4. október 2022.

Meginreglur skaðabótaréttar gera ráð fyrir því að tjónþoli eigi rétt á því að fá fullar bætur fyrir tjón sitt úr hendi þess sem skaðabótaskyldur er, en sömu meginreglur gera ráð fyrir því að tjónþola sé skylt að takmarka tjón sitt. Við mat á því hvort M hafi sinnt umræddri tjónstakmörkunarskyldu í þessu máli verður að líta til þess að V hefur ekki sýnt fram á að hafa upplýst M sérstaklega um áætlaða tjónsfjárhæð eða sýnt fram á að annað verkstæði hefði gert við bifreið M fyrir aðra fjárhæð en þá sem M hefur framvísað reikningi vegna. Ekki verður heldur séð að V hafi upplýst M eða aðra tjónþola sína um svokallaða CABAS-samninga sem V hefur gert við tiltekin bifreiðaverkstæði eða hvaða skilmálum þeir lúta eða hvað einingarverð voru þar lögð til grundvallar þannig að M gæti sinnt tjónstakmörkunarskyldu sinni með afgerandi hætti.

Verður tjónstakmörkunarskylda M ekki túlkuð með það víðtækum hætti að hún hafi mátt vita að reikningur sá sem útgefinn var í nóvember 2022 vegna viðgerðar á bifreið hennar væri hærri en almennt mátti gera ráð fyrir vegna sambærilegra viðgerða. Engin gögn liggja heldur fyrir um fjárhæðir í sambærilegri viðgerð. Verður V að bera hallann af slíkum sönnunarskorti í ljósi þess að V hefði verið í lófa lagið að leiðbeina tjónþolum með skýrari hætti varðandi tjónstakmörkunarskyldu sína. Þeirri skyldu getur V ekki varpað yfir á B.

Réttur M til skaðbóta byggir á meginreglum skaðabótaréttar og telst M, með framlögðum gögnum, hafa sýnt fram á að hún varð fyrir tjóni að fjárhæð kr. 148.948 kr. sem fæst bætt úr ábyrgðartryggingu bifreiðarinnar X hjá V.

Niðurstaða.

M rétt til bóta að fjárhæð 148.948 kr. úr ábyrgðartryggingu ökutækisins X hjá V.

Þóra Hallgrímsdóttir

Reykjavík, 22. ágúst 2023.
Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir